

› Město se rozprostírá v nedotčené přírodě krkonošského podhůří.

NA TRUTNOVSKÉM ZÁMKU

dostali výprask staří oslové

„Musíme se ho zbavit!“ praští oba bratři pěstí do stolu. Je rozhodnuto – nepohodlný svědek musí pryč. Když se pak hradní hejtman pod rouškou tmy vrací z krčmy do hradu, číhají na něj najatí vrazi. Vrhnu se na něj. Proti ozbrojené přesile nemá muž šanci. Jeho tělo rozsekají tak, že ho pak po kusech musejí odnést v neckách...

Na úpatí Krkonoš v malebném údolí řeky Úpy, obklopeným hlubokými lesy, se rozkládá město Trutnov. Kromě panensky čisté okolní přírody nabízí svým návštěvníkům i historické centrum s řadou památek – například Starou radnici, sloup Nejsvětější Trojice, Krakonošovu kašnu na Krakonošově náměstí či kostel Narození Panny Marie. Dějiny, které tudy kráčely, jsou totiž bohaté.

KOUPÍ HO KRÁL

Vůbec první zmínka o Trutnovu sahá až do roku 1260, a to v souvislosti s listinou **Idíka z Úpy** z rodu Švábeniců, která dokládá věnování některých zdejších majetků zderazským křížovníkům. Rod Švábeniců, jenž někdy

› Václav II. učiní z Trutnova královské město.

okolo roku 1250 město založil, si ale tyto majetky podrží jen do konce století. Nejpozději roku 1301 totiž celou oblast včetně Trutnova od Švábeniců koupil král **Václav II.** (1271–1305) a Trutnov se tak stává královským městem.

PEVNOST V PEVNOSTI

Někdy v průběhu 13. století je na skalnatém ostrohu nad řekou Úpou vybudován velký kamenný hrad, z něhož se dodnes dochovala rozsáhlá sklepení. Jeho historie neodmyslitelně doprovází i dějiny Trutnova. Kromě obytného paláce se v něm nachází ještě mohutná věž, která má nejspíš sloužit obranným účelům. Hrad je vlastně „tak trochu pevností v pevnosti, protože byl součástí městských hradeb a zároveň byl sám od města oddělen hradební zdí, mostem a příkopem“, jak líčí čestný kronikář města Trutnova **Antonín Just**.

okolo roku 1250 město založil, si ale tyto majetky podrží jen do konce století. Nejpozději roku 1301 totiž celou oblast včetně Trutnova od Švábeniců koupil král Václav II. (1271–1305) a Trutnov se tak stává královským městem.

NÁSILÍ A SILNÉ PĚSTI

Trutnov i jeho hrad bývají často zastavovány. Mezi neznámější držitele hradu patří pání ze Šumburka. Spolu s nimi na přelomu 15. a 16. století nastává v Trutnově vláda rodu, jemuž jsou vlastní násilí a silná pěst. Jak praví dobové rčení: „Právo pavučině se přirovnává, již brouk protrhne, ale muška v ní zůstane.“ Bratři **Heřman** a **Karel ze Šumburka** ve druhém desetiletí 16. století ne-

chávají v hradní věži razit falešné mince. Špinavou práci za ně odvádějí jistý **Kadman**, **Kývač** a „velký Polák“. Když vše praskne, putují padělatelé za mříže a v Praze jsou poté upáleni. Samotným Šumburkům však není zkriven ani vlásek. Naopak se ještě hledí zbavit svědka, hradního hejtmana **Jiřího Javornického**. Nakonec ho dají roku 1514 neobyčejně krutým způsobem zavraždit – podle záznamů trutnovského kronikáře **Simona Hüttela** (1530–asi 1601) ho útočníci nemilosrdně rozsekají na kousky. Ve svých službách mají Šumburkové vždy sobě rovné. Tak třeba roku 1537 na smrtelné posteli jejich rybář **Fabian** doznává, že zabil v Krkonoších 19 lidí, kteří kradli ryby. „Byl bych rád zabil ještě jednoho, aby to byla rovná dvacítká,“ dodává z posledních sil.

› Za panování Josefa II. slouží zámek jako sklad soli.

oslabeného postavení Trutnova po nepodařeném protihabsburském povstání českých měst roku 1547. Při obnovování městské rady roku 1560 zažijí Trutnovští horké chvíle. Kryštof si členy městské rady pozve k sobě s tím, že je nemocen a nemůže přijít na radnici. Na zámku je pak požádá, aby složili přísahu věrnosti jen jemu. Proti tomu se ale rada důrazně ohradí. „Jste staří oslové!“ vykřikne Kryštof a povolá své lidi, aby měšťany zbilil. „Tu se tlačila obec ze dveří ven a po točitých schodech dolů, takže ve velké tlačenci lidé vymáčkali skleněná okna,“ vypráví Hüttel. Mezi starou a novou radou pak narůstají rozpory a v Trutnově panuje bezvládnost: „Nebyla ani rada, ani Bůh.“ Až v červnu roku 1562 Trutnovští svá práva u soudu v Praze obhájí. A sám Kryštof skoro „do roka a do dne“ od své prohry umírá.

PLAMENY A VÁLKY

I v následujících desetiletích čekají zámek těžké doby. V roce 1599 ho získá město, ale hned následujícího roku stavbu zachvátí plameny. Dočká se sice obnovy, ovšem

› V Trutnově nechybí církevní památky, například evangelický kostel.

za třicetileté války (v letech 1618–1648) je pobořen Švédý a nedlouho poté zapálen císařskými vojáky. Za vlády císaře **Josefa II.** (1741–1790) slouží zámek jako sklad soli, v polovině 19. století pak jako reálná škola, v níž je během prusko-rakouské války umístěn lazaret pro raněné vojáky. Od roku 1927 využívá některé místnosti místní městské muzeum (založeno již roku 1890) a dnes má k dispozici pro své účely již celý objekt. Bohatou historií místa připomene nová expozice, chystaná na závěr letošního roku, věnovaná mimo jiné právě hradům a zámkům Trutnovska. *Karolína Němcová*

› Trutnovský hrad se zásluhou Kryštofa z Gendorfu stane renesančním zámkem. Dnes v něm sídlí muzeum.

Skolí strašlivou saň

Pověst vypráví, že při **zakládání Trutnova** zaslechnou dřevorubci v nedalekém lese úděsný křik havrana. Když se jdou podívat, co se to děje, ustrnou hrůzou. Před jeskyní dole ve strži leží drak! Muži rychle předají zprávu **rytíři Albrechtovi z Trautenbergu**, který spolu se svými lidmi chytí draka do pastí a poté ho usmrtí pomocí mříže s ostrými hroty a rozdělaného ohně. Město pak **na počest rytíře získá** jeho jméno. Tato pověst se odráží i **v městském znaku** – znázorňuje saň, stojící dole před bránou, a nad ní letí havran.

Královská věnná města

Zveme Vás do Trutnova města draka a sportu

Dvůr Králové nad Labem • Hradec Králové • Chrudim • Jaroměř
Mělník • Nový Bydžov • Polička • Trutnov • Vysoké Mýto

1.–5. 6. 2016 | Cirk-UFF
– mezinárodní festival nového cirkusu
25.–26. 6. 2016 | Den bitvy 1866
16. 7. 2016 | Dračí lodě na Dolcích
6. 8. 2016 | 3. Krakonošův cyklomaraton
4. 9. 2016 | Trutnovský jarmark
7.–25. 10. 2016 | Trutnovský podzim – mezinárodní hudební festival
Více naleznete na www.trutnov.cz a www.icrutnov.cz
www.vennamesta.cz